"הַשַּׂרְח הַחַלַבִּי"
לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר במדבר
פרשת חוקת

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)
תל-אביב תשס"ו - 2005

© כל הזכויות שמורות למרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב) המבקש לצטט מהספר
רשאי לעשות כן, בתנאי שיציין את שם הספר, ואת שם המוסד שהוציאו לאור:
המרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב)

כָּל־אֲשֶׁר בְּאַרְצָם אֲשֶׁר־יָבִיאוּ
לַיהוָה לְךָ יִהְיֶה כָּל־טָהוֹר
יד בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ: כָּל־חֵרֶם
טו בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה: כָּל־פֶּטֶר
רֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ
לַיהוָה בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה־
לָּךְ אַךְ | פָּדֹה תִפְדֶּה אֵת בְּכוֹר
הָאָדָם וְאֵת בְּכוֹר־הַבְּהֵמָה
טז הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה: וּפְדוּיָו מִבֶּן־
חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף
חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
יז עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: אַךְ בְּכוֹר־
שׁוֹר אוֹ־בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ־בְכוֹר
עֵז לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת־
דָּמָם תִּזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־
חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ
יח לַיהוָה: וּבְשָׂרָם יִהְיֶה־לָּךְ כַּחֲזֵה
הַתְּנוּפָה וּכְשׁוֹק הַיָּמִין לְךָ
יט יִהְיֶה: כֹּל | תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים
אֲשֶׁר יָרִימוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
נָתַתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ
לְחָק־עוֹלָם בְּרִית מֶלַח עוֹלָם
הִוא לִפְנֵי יְהוָה לְךָ וּלְזַרְעֲךָ
כ אִתָּךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן
בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק לֹא־
יִהְיֶה לְךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ
וְנַחֲלָתְךָ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
שביעי כא וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל־
מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֵלֶף
עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־הֵם עֹבְדִים אֶת־

כב עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וְלֹא־יִקְרְבוּ
עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד לָשֵׂאת חֵטְא לָמוּת:
כג וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת־עֲבֹדַת
אֹהֶל מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֺנָם
חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ
כד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ נַחֲלָה: כִּי
אֶת־מַעְשַׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
יָרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה נָתַתִּי
לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל־כֵּן אָמַרְתִּי
לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
יִנְחֲלוּ נַחֲלָה:

כה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
כו וְאֶל־הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי־תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר
נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם
וַהֲרֵמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת יְהוָה
כז מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר: וְנֶחְשַׁב
לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן
כח וְכַמְלֵאָה מִן־הַיָּקֶב: כֵּן תָּרִימוּ
גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכֹּל
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־
תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
כט מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־
תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־
מפטיר ל מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ

וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן
לא וְכִתְבוּאַת יָקֶב: וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ
בְּכָל־מָקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־
שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם
לב בְּאֹהֶל מוֹעֵד: וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו
חֵטְא בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ
מִמֶּנּוּ וְאֶת־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ:

חקת
יט א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־ ס
ב אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר
דַּבֵּר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ
אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה
אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־
ג עָלָה עָלֶיהָ עֹל: וּנְתַתֶּם אֹתָהּ
אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ
ד לְפָנָיו: וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח
פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע
ה פְּעָמִים: וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה
לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ
וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף:
ו וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב
וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ
ז* שְׂרֵפַת הַפָּרָה: וְכִבֶּס בְּגָדָיו
הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר
יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן
ח עַד־הָעָרֶב: וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס

אלדי יג̇יבו קדאם אללה לך יכון ג̇מיע דיכי פי ביתך יאכלו:
14. **כל** – ג̇מיע תלף פי ישראיל לך יכון: 15. **כל** – ג̇מיע
פתח רחם לג̇מיע בשארי אלדי יקרבו קדאם אללה פיל
אנסאן ופיל בהימיה יכון לך פקט פדי תפדי אלא בכיר
אלאנסאן ואלא בכיר בהימיה נג̇סיה תפדי: 16. **ופדויו** –
ופדיו מן איבין שהר תפדי פי תמנו פיצ̇ה כ̇מס וזנאת פי
וזנית אלקדוס עשרין דאניק הוא: 17. **אך** – פקט ביכיר
תור או ביכיר כ̇רוף או ביכיר מאעיז לם תפדי קדוס הימא
אלא דמהון תריש עלא אלמדבח ואלא שחמהון תבכ̇יר
קורבן ינקיביל בירצ̇ה קדאם אללה: 18. **ובשרם** –
ולחמהון יכון לך כי זור תחריכא וכי סאק אלימין לך יכון:
19. **כל** – ג̇מיע רפעת אלאקדאס אלדי ירפעו בנין ישראיל
קדאם אללה עטית לך ולבנינך ולבנתך מעך לריסים דהר
אחד מיליח דהר היא קדאם אללה לך ולנסלך מעך:
20. **ויאמר** – וקאל אללה אלא אהרון פי ארצ̇הון לם תוורת
וקיסים לם יכון לך פי מבינהון אנא קסמך וורתך פי וצט
בנין ישראיל: 21. **ולבני** – ולבנין לוי הוודא עטית ג̇מיע
עישיר פי ישראיל לל ורתיה עוואץ̇ כ̇דמתהון אלדי הימא
כ̇דמין אלא כ̇דמית כ̇ימית מיעאד: 22. **ולא** – ולם יקרבו
עאד בנין ישראיל אלא כ̇ימית מיעאד ליקבל כ̇טא לימות:
23. **ועבד** – ויכ̇דום לוי הוא אלא כ̇דמית כ̇ימית מיעאד
והימא יקבלו דנבהון רסמית דהר לאג̇יילכון ופי וצט בנין
ישראיל לם יוורתו ורתיה: 24. **כי** – אין אלא עישיר בנין
ישראיל אלדי ירפעו קדאם אללה רפעה עטית ללויין
ללורתיה עלא דאליך קילית ליהון פי וצט בנין ישראיל לם
יוורתו ורתיה:
25. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 26. **ואל** –
ואילא לויין תכלים ותקול אליהון אין תאכ̇דו מן ענד בנין
ישראיל אלא אלעישיר אלדי עטית ליכון מן ענדהון פי
ורתתכון ותרפעו מינו רפעית אללה עישיר מן אלעישיר:
27. **ונחשב** – וינחיסיב ליכון רפעתכון כי מג̇אל מן
אלבידאר וכיל עסיר מן אלמעסרא: 28. **כן** – כידא
תרפעו איצ̇א אנתו רפעית אללה מן ג̇מיע עשורתכון אלדי
תאכ̇דו מן ענד בנין ישראיל ותעטו מינו אלא רפעית אללה
לאהרון אלכ̇אדים: 29. **מכל** – מן ג̇מיע עטאייתכון
תרפעו אלא ג̇מיע רפעית אללה מן ג̇מיע כ̇אצו אלא מקדסו
מינו: 30. **ואמרת** – ותקול ליהון פי רפעכון אלא כ̇אצו
מינו וינחיסיב ללויין כי מג̇ל אלבידאר וכיל עסיר מן
אלמעצרה: 31. **ואכלתם** – ותכלו אלו פי ג̇מיע מכאן
אנתו ואהל ביותכון אין איג̇רא הוא ליכון עווץ̇ כ̇דמתכון פי
כ̇ימית מיעאד: 32. **ולא** – ולם תקבלו עליה כ̇טא פי
רפעכון אלא כ̇אצו מינו ואלא אקדס בנין ישראיל לם
תבדלו ולם תמותו:

יט

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה ואלא אהרון קאיילא: חקת
2. **זאת** – האדי רסמית אלשריעא אלדי וצא אללה קאיילא
כאלים אלא בנין ישראיל ויאכ̇דו אליך בקרה חמרה
כאמליה אלדי ליס פיהא עיב אלדי לם טיליע עליהא ניר:
3. **ונתתם** – ותעטו ליהא אלא אלעזר אלכ̇אדים ויכ̇ריג̇
ליהא אלא מן ברא לימחאט וידבח ליהא קדאמו: 4. **ולקח**
– ויאכ̇וד אלעזר אלכ̇אדים מן דמה פי אצבעתו ויריש אלא
קבל חצ̇רית כ̇ימית מיעאד מן דמה סבע מראת: 5. **ושרף**
– ויחריק אלא אלברקה<!> לחצ̇רתו אלא ג̇ילדא ואלא
לחמהא ואלא דמה עלא זיבלא יחריק: 6. **ולקח** – ויאכ̇וד
אלכ̇אדים עוד ארז ובקית זעתר ודודית צבאג אלקרמיז
וירמי אלא וצט חריקית אלבקרה: 7. **וכבס** – ויכ̇ציל
אתייאבו אלכ̇אדים ויכ̇ציל לחמו פיל מא ובעד יג̇י אלא
אלמחאט ויתנג̇ס אלכ̇אדים חיתא אלעישא: 8. **והשרף** –

וכן **בגד**, כפירוש רש"י: לגדולה. 16. **גרה** – דאניק: מטבע קדומה מימי הביניים הראשונים, וכן **כד**. ג: דאניק או מיצרייה, שני שמות מטבעות, אחד ישן ואחד חדש. מצרייה היא הבארה/פארה בשימוש תושבי סוריה. ראה: מחיט אלמחיט, עמ' 853; ברתלמי 1935, עמ' 790. 27. **וכמלאה** – וכעסים, וכן **ב**. **גד**: כ̇מר – יין.

יט

6. **ואזוב** – ואגודת אזוב. **בגד** – אזוב, וכן בפסוק 18. 7. **וכבס** – ויכ̇ציל = **ד**: ויכ̇סיל = **ב**: ויגסיל – הצורה הנכונה בערבית.

בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם
ט וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף ׀ אִישׁ
טָהוֹר אֵת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר
וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת
י* הִוא׃ וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר
הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־
הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃
יא הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם
יב וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא
יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהָר וְאִם־לֹא
יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם
יג הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃ כָּל־הַנֹּגֵעַ
בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת
וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה
טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק
עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ
יד בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת
בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל
וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת
טו יָמִים׃ וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר
אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא
טז הוּא׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי
הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת
אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקָבֶר
יז יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלָקְחוּ
לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת
וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃
שני יח וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ
טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־
כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר
הָיוּ־שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם
אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃
יט וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס
בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃
כ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ
הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה
טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו
כא טָמֵא הוּא׃ וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא
כב עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ
הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת
תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

כ א וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה
מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם
ב מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם׃ וְלֹא־הָיָה
מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה
ג וְעַל־אַהֲרֹן׃ וַיָּרֶב הָעָם עִם־
מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ
ד בִּגְוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָמָה
הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־
הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ
ה וּבְעִירֵנוּ׃ וְלָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ
מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־
הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא ׀ מְקוֹם
זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם
ו אַיִן לִשְׁתּוֹת׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא
כְבוֹד־יְהוָה אֲלֵיהֶם׃

שלישי (שני) ז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
ח קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־
הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ
וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם
וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם
מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה
ט וְאֶת־בְּעִירָם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־
הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר
י צִוָּהוּ׃ וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסָּלַע
וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַמֹּרִים
הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם
יא מָיִם׃ וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ
אֶת־הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם
וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה
וּבְעִירָם׃
יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם
בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי

ואלביחריק ליהא יכ̇ציל אתייאבו פיל מא ויכ̇ציל לחמו פיל מא ויתנג̇ס חיתא אלעישא: 9. **ואסף** – ויג̇מע רג̇ול דיכ̇י אלא צפווית בקרא ויחיט מן ברא לימחאט פי מכאן דיכ̇י ותכון לג̇ומעית בנין ישראיל לל מחפצ̇ה למאיית ראש דכוויה הייא: 10. **וכבס** – ויכ̇ציל אלמג̇אמיע אלא צפווית בקרה אלא אתייאבו ויתנג̇ס חיתא אלעישא ותכון לבנין ישראיל ולל ג̇אריב סאכין פי מבינהון לרסמית דהר: 11. **הנגע** – אלבינדק פיל מאיית לג̇מיע נפס אנסאן ויתנג̇ס סבע אייאם: 12. **הוא** יתדכא פי פי יום תאלית ופי יום סאביע ידכא ואנכאן לם יתדכא פי יום תאלית ופי יום סאביע לם ידכא: 13. **כל** – ג̇מיע אלבנדק פי מאיית פי נפס אלאנסאן אלדי ימות ולם יתדכא אלא מסכאן אללה נג̇אס ותנקיטיע דאליך נפס מן ישראיל אין מאיית ראש לם ראש עליה ניג̇יס יכון עאד נג̇סתו פי: 14. **זאת** – האדי שריעא אנסאן אין ימות פיל כ̇ימיה ג̇מיע ג̇אייה אלא אלכ̇ימיה וג̇מיע אלדי פיל כ̇ימיה יתנג̇ס סבע אייאם: 15. **וכל** – וג̇מיע אוואני מפתוח אלדי ליס גטא מחבוך עליה ניג̇יס הוא: 16. **וכל** – וג̇מיע אלדי ינדאק עלא וג̇ה אלחקליה פי קאתיל סיף או פיל מאיית או פי עצ̇מית אנסאן או פיל קבר יתנג̇ס סבע אייאם: 17. **ולקחו** – ויאכ̇דו לל ניג̇יס מן טראב חריקית דכווייה ויג̇על עליה מא נבע אלא אוואני: 18. **ולקח** – ויאכ̇וד בקית זעתר ויגטיץ פיל מא רג̇ול דיכ̇י ויריש עלא אלכ̇ימיה ועלא ג̇מיע אוואני ועלא אלאינפוס אלדי כאנו תם ועלא אלבינדק פיל עצ̇מיה או פיל קתיל או פיל מאיית או פיל קבר: 19. **והזה** – ויריש אלדיכ̇י עלא אלניג̇יס פי יום אלתאלית ופי יום אלסאביע וידכ̇י פי יום אלסאביע ויכ̇סיל אתייאבו ויתכ̇צל פיל מא וידכא פיל עישא: 20. **ואיש** – ורג̇ול אלדי יתנג̇ס ולם יתדכא ותנקיטיע דאליך אלנפס מן וצט אלג̇וק אין אלא מקדס אללה נג̇ס מאיית ראש לם ראש עליה ניג̇יס הוא: 21. **והיתה** – ותכון ליהון לרסמית דהר ואלביריש מאיית ראש יכ̇סיל אתייאבו ואלבינדק פי מאיית אלראש יתנג̇ס חיתא אלעישא: 22. **וכל** – וג̇מיע אלדי ינדק פי אלניג̇יס יתנג̇ס ואל נפס אלבתנדק תתנג̇ס חיתא אלעישא:

כ

1. **ויבאו** – ואיג̇ו בנין ישראיל ג̇מיע ג̇ומעה בר צין פי שהר אלאוולאני וג̇לס קום פיל קדש ומתית תם מרים ונדפנית תם: 2. **ולא** – ולם כאן מא לל ג̇ומעה ותג̇ווקו עלא מוסה ועלא אהרון: 3. **וירב** – ותכ̇צם אלקום מע מוסה וקאיילו <!> קאיילא ויארית מיתנא פי מות אכ̇וותנא קדאם אללה: 4. **ולמה** – ואליש ג̇יבתו אלא ג̇וק אללה אלא אלבר האדא לינמות תם נחנא ודווזבנא: 5. **ולמה** – ואליש טלעתונא מן מצר לתג̇יב לינא אלא אלמכאן אלראדי האדא לם מכאן זרע ותיניה ודלייה ורמאניה ומא ליס לינשרב: 6. **ויבא** – ואיג̇א מוסה ואהרון מן קדם אלג̇וק אלא באב כ̇ימית מיעאד ונטבו עלא וג̇הון ותג̇לא כראם אללה אליהון:

7. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסא קאיילא: 8. **קח** – כ̇וד אלא אלעצייה וג̇אוויק אלא אלג̇ומעה אנתא ואהרון אכ̇וך ותכלמו אלא אלצכ̇רה לחצ̇רתהון ויעטי מייאתו ותכ̇ריג̇ ליהון מא מן אלצכ̇רא ותיסקי אלא אלג̇ומעה ואלא דווזבון: 9. **ויקח** – ואכ̇ד מוסה אלא אלעצייה מן קדאם אללה כאלדי וצהו: 10. **ויקהלו** – וג̇ווקו מוסה ואהרון אלא אלג̇וק אלא קדאם צכ̇רא וקאל ליהון אסמעו הלאן מכ̇לפין אנכאן מן צכ̇רא האדא נכ̇ריג̇ ליכון מא: 11. **וירם** – ורפע מוסה אלא ידו וצ̇רב אלא אלצכ̇רא פי עצאייתו מרתין וכ̇רג̇ו מא כיתירין ושרבית ג̇ומעה ודווזבהון: 12. **ויאמר** – וקאל אללה אלא מוסה ואלא אהרון ג̇יזא לם אמנתו פי קולי לתקדסוני לחצ̇רית בנין ישראיל לאג̇לי דאליך לם

9. **אפר** – **בד**: רמאד – נרדפים. **למי נדה** – למי הזיה, וכן **ב**, כפירוש רש״י: למי הזייה. **גד**: לימא נצ̇אחא – כתרגום רס״ג: למא אלנצ̇ח – למי הזיה, ושניהם נרדפים, וכן בפסוקים 13, 20, 21. 15. **צמיד פתיל עליו** – מכסה קשור עליו. **ב**: כ̇יט מחבוק עליה. **ד**: מחבוק כ̇יט עליה – קשור חוט עליו. **ג**: צמיד: מרבוט, מלפוק, מחבוק – כולם נרדפים, ומשמעם: מחובר. וראה רש״י: פתיל – לשון מחובר בלשון עברי.

כ

3. **גוענו בגוע** – מתנו במות. **בגד**: איתווּפינא פי תוויפי – נרדפים.
5. **הגפן** – וכן **ב**. **ד**: וג̇יפן – תרגום זהה שורש בערבית, כתרגום רס״ג: וג̇פן.

יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־
הַקָּהָל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
יג נָתַתִּי לָהֶם׃ הֵמָּה מֵי מְרִיבָה
אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם׃
רביעי יד ס וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים
מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה
אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה
יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר
טו מְצָאָתְנוּ׃ וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ
מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם
יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם
טז וְלַאֲבֹתֵינוּ׃ וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה
וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ
וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ
בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ׃
יז נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר
בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי
בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה
יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר
יח גְּבֻלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם
לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא
יט לִקְרָאתֶךָ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם־
מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנַי וְנָתַתִּי
מִכְרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי
כ אֶעֱבֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר
וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד
כא וּבְיָד חֲזָקָה׃ וַיְמָאֵן ׀ אֱדוֹם
נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃
חמישי (שלישי) כב וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר׃
כג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל
כד אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃ יֵאָסֵף
אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי לְמֵי
כה מְרִיבָה׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר
כו הָהָר׃ וְהַפְשֵׁט אֶת־אַהֲרֹן אֶת־
בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וּמֵת שָׁם׃
כז וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
וַיַּעֲלוּ אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי כָּל־
כח הָעֵדָה׃ וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת־
אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם
אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן
שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה
כט וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר׃ וַיִּרְאוּ כָּל־
הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ אֶת־
אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל׃
כא א וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־
עֲרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא יִשְׂרָאֵל
דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
ב וַיִּשְׁבְּ ׀ מִמֶּנּוּ שֶׁבִי׃ וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל
נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן
תִּתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי
ג וְהַחֲרַמְתִּי אֶת־עָרֵיהֶם׃ וַיִּשְׁמַע
יְהוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־
הַכְּנַעֲנִי וַיַּחֲרֵם אֶתְהֶם וְאֶת־
עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם
חָרְמָה׃

ד וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף
לִסְבֹב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר
ה נֶפֶשׁ־הָעָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְדַבֵּר
הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה
הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לָמוּת
בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם
וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃
ו וַיְשַׁלַּח יְהוָה בָּעָם אֵת הַנְּחָשִׁים
הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם
ז וַיָּמָת עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא
הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ
כִּי־דִבַּרְנוּ בַיהוָה וָבָךְ הִתְפַּלֵּל
אֶל־יְהוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ אֶת־
הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד
ח הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל־
נֵס וְהָיָה כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ
ט וָחָי׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת
וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס וְהָיָה אִם־
נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט
שישי י אֶל־נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃ וַיִּסְעוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃
יא וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי

תגִ'יבו אלא אלג'וק הארא אלא אלארץ' אלדי עטית ליהון: 13. **המה** – הימא מאית כ'צומיה אלדי אתכ'צמו בנין ישראיל קדאם אללה ותקדס פיהון: 14. **וישלח** – ובעת מוסה רוסלא מן קדש אל מאליך אדום כידא קאל אכ'וך ישראל אנתא עריפית אלא ג'מיע תעביה אלדי וג'דתנא: 15. **וירדו** – ונזלו אבתנא למצר וג'לסנא פי מצר אייאם כתירין ואסו לינא מצריין ולאבתנא: 16. **ונצעק** – וצרכ'נא אלא אללה וסימיע צוטנא ובעת מלאך ואכ'רג'א <!> מן מצר והוודא נחנא פי קדש קריית טרף תיכ'מך: 17. **נעברה** – נפות הלאן פי ארצ'ך לם נפות פי חקליה ופי כרם ולם נשראב מאיית ביר טריק מאליך נימצ'י לם נמיל ימין ושמאל חיתא אלדי נפות תכ'מך: 18. **ויאמר** – וקאל אליה אדום לם תפות פי תיכ'מי לילא פיל סיף אכ'רוג' למלאקייתך: 19. **ויאמרו** – וקאלו אליה בנין ישראיל פיל סיכיה נטלאע ואנכאן מאייתך נשראב אנא ובושי ואעטי חקהון פקט ליס אמר ראדי פי רג'לאיי אפות: 20. **ויאמר** – וקאל לם תפות וכ'רג' אדום למלאקייתו פי קום תקיל ופי יד קווייה: 21. **וימאן** – ומראד אדום יתרוך אלא ישראיל יפות פי תכ'מו ומאל ישראיל מן עליה:

22. **ויסעו** – ורחלו מן קדש ואיג'ו בנין ישראיל ג'מיע ג'ומעה עלווית ג'בל: 23. **ויאמר** – וקאל אללה אלא מוסה ואלא אהרן פי עלווית ג'באל עלא תכ'ים ארץ' אדום קאיילא: 24. **יאסף** – ינג'ימיע אהרון אלא קומו אין לם יג'י אלא אלארץ' אלדי עטית לבנין ישראיל עלא אלדי כ'לפתו אלא קולי למאיית אלכ'צומיה: 25. **קח** – כ'וד אלא אהרון ואלא אלעזר בנו ותטליע ליהון עלווית ג'בל: 26. **והפשט** – ותשליח אלא אהרון אלא אתייאבו ותלבסהון אלא אלעזר בנו ואהרון ינג'ימיע וימות תם: 27. **ויעש** – וציניע מוסה כאלדי ווצא אללה וטלעו אלא עלווית ג'בל לחצ'רית ג'מיע ג'ומעה: 28. **ויפשט** – ושלח מוסה אלא אהרון אלא אתייאבו ולבס ליהון אלא אלעזר בנו ומת אהרון תם פי ראס ג'בל ונזיל מוסה ואלעזר מן ג'בל: 29. **ויראו** – ונצ'רו ג'מיע ג'ומעה אין תוופא אהרון ובכיו אלא אהרון תלתין יום ג'מיע ג'ומעית ישראיל:

כא

1. **וישמע** – וסימיע אלכנעני מאליך ערד ג'אליס אלקבליה אין איג'א ישראיל טאריק אלדווסיס ויתחרב פי ישראיל וסבא מינו סאבי: 2. **וידר** – ונדר ישראיל נידיר קדאם אללה וקאל אנכאן עטי תעטי אלא אלקום הארא פי ידי ואתלף אלא קוראהון: 3. **וישמע** – וסימיע אללה פי צוט ישראיל וג'על אלא אלכנעני ותלף ליהון ואלא קוראהון וסמא איסים אלמכאן חרמה:

4. **ויסעו** – ורחלו מן עלווית אלג'בל טריק בחר קנזום ליתאוויט אלא ארץ' אדום וצ'אקית נפס אלקום פיל טריק: 5. **וידבר** – וכלם אלקום פיל רב ופי מוסה אליש טלעתונא מן מצר לנמות פיל בר אין ליס טועם וליס מא ונפסנא צ'אקיית פי טועם אלכ'אפיף: 6. **וישלח** – וסלט אללה פיל קום אלא תועבין מחרקין ולסעו אלא אלקום ומת קום כתיר מן ישראיל: 7. **ויבא** – ואיג'א אלקום אלא מוסה וקאלו כ'טינא אין כלמנא פי אללה ופיך צאלי קדאם אללה ויזוויל מן עלינא אלא אלתועבאן וצלא מוסה עאן אלקום: 8. **ויאמר** – וקאל אללה אלא מוסה צנאע לך מחראק וג'על אלו עלא אלביראק ויכון ג'מיע מלסוע וינצ'ור אלו ויעיש: 9. **ויעש** – וציניע מוסה תעבאן נחאס וג'עלו עלא אלביראק ויכון אנכאן לסאע תעבאן אלא אלרג'ול ויטליע אלא תעבאן נחאס ויעיש: 10. **ויסעו** – ורחלו בנין ישראיל וחאטו פי אובות: 11. **ויסעו** – ורחלו מן אובות וחאטו פי ג'זאייר אלקטועה פיל בר אלדי עלא קדאם מואב מן שרק

14. **מצאתנו** – וכן **כ**. ג: צאבנא. ד: צאדפנא – קרה לנו – נרדפים. 16. **מלאך** – וכן **כ**. ד: רסול – שליח. 18. **לקראתך** – וכן **כ**. ד: קבאלך – מולך, וכן בפסוק 20. 19. **דבר** – דבר רע, וכן **כ**, כת"א (פתגם דביש). 22. **הר ההר** – מעלה ההר. **כג**: ראס אלג'בל – ראש ההר. ד העתיק את השם העברי כשם מקום, וכן בהמשך הפרק.

כא

1. **האתרים** – **כ**: אלג'אססין. ג: אלג'אסיסין. ד: אלג'וויסים – כולם נרדפים של שם אחד בצורות שונות: התרים, המרגלים. 2. **נתן תתן** – **כגד**: תסולום תסלים – תמסור – נרדפים. 3. **ויתן** – תרגם מילולית. **כד**: וסלם – ומסר. 4. **לסבב** – וכן **כ**. ד: לידורו – נרדפים. 5. **קצה** – צר לה. **כ**: תיג'רית = **גד**: ציג'רית – מאסה. **הקלקל** – הקל, וכן **כגד**, כת"א (קליל), וכתרגום רס"ג: אלכ'פיף, וכפירוש הראב"ע: כמו קל הקל. והמילה כפולה. ורבים כמו הם. 6. **וישלח** – וכיוון, וכן **גד**. **כ**: ובעת – תרגום מילולי. **השרפים** – השורפים, וכן **כגד**, בעקבות ת"א (קלן). 8. **נס** – **כד**: עלאם – כתרגום רס"ג. ג: אלעלאם או רומח או בירק – נס או רומח או דגל. **וחי** – תרגם מילולית: וחי. **כד**: ויטיב – וירפא, וכן בפסוק הבא. 11. **בעיי**

הָעֲבָרִים בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
יב מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ: מִשָּׁם
יג נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד: מִשָּׁם
נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבֻל הָאֱמֹרִי כִּי
אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב
יד וּבֵין הָאֱמֹרִי: עַל־כֵּן יֵאָמַר
בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְהוָה אֶת־וָהֵב
בְּסוּפָה וְאֶת־הַנְּחָלִים אַרְנוֹן:
טו וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים אֲשֶׁר נָטָה
לְשֶׁבֶת עָר וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב:
טז וּמִשָּׁם בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה אֱסֹף אֶת־
הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם:
יז אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת־
הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי בְאֵר עֱנוּ־
יח לָהּ: בְּאֵר חֲפָרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ
נְדִיבֵי הָעָם בִּמְחֹקֵק בְּמִשְׁעֲנֹתָם
יט וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה: וּמִמַּתָּנָה
נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת:
כ וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה
מוֹאָב רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְנִשְׁקָפָה
עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן:

שביעי (רביעי)
כא וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־
סִיחֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי לֵאמֹר:
כב אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ לֹא נִטֶּה
בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי
בְאֵר בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ עַד
כג אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ: וְלֹא־נָתַן
סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֶּאֱסֹף סִיחֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ
וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל הַמִּדְבָּרָה
וַיָּבֹא יָהְצָה וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל:
כד וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב וַיִּירַשׁ
אֶת־אַרְצוֹ מֵאַרְנֹן עַד־יַבֹּק עַד־
בְּנֵי עַמּוֹן כִּי עַז גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן:
כה וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי
הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־בְּנֹתֶיהָ:
כו כִּי חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ
הָאֱמֹרִי הִוא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ
מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת־כָּל־
כז אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד־אַרְנֹן: עַל־כֵּן
יֹאמְרוּ הַמֹּשְׁלִים בֹּאוּ חֶשְׁבּוֹן
כח תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן: כִּי־
אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן לֶהָבָה
מִקִּרְיַת סִיחֹן אָכְלָה עָר מוֹאָב
כט בַּעֲלֵי בָּמוֹת אַרְנֹן: אוֹי־לְךָ
מוֹאָב אָבַדְתָּ עַם־כְּמוֹשׁ נָתַן
בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בַּשְּׁבִית
ל לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן: וַנִּירָם אָבַד
חֶשְׁבּוֹן עַד־דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד־
לא נֹפַח אֲשֶׁר עַד־מֵידְבָא: וַיֵּשֶׁב
לב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי: וַיִּשְׁלַח
מֹשֶׁה לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר וַיִּלְכְּדוּ
בְּנֹתֶיהָ וַיִּירֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
לג אֲשֶׁר־שָׁם: וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ
הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן
לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־עַמּוֹ

מפטיר
לד לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי
בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ
וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
לה אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן: וַיַּכּוּ אֹתוֹ
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ עַד־
בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ
כב א אֶת־אַרְצוֹ: וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר
לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ:

בלק
ב וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר ס
אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל
ג לָאֱמֹרִי: וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם
מְאֹד כִּי רַב־הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב
ד מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מוֹאָב
אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ
הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ
כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה
וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב
*ה בָּעֵת הַהִוא: וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים
אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעֹר פְּתוֹרָה
אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ
לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא
מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין
ו הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי: וְעַתָּה
לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם
הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי
אוּכַל נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־
הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־

וַיּוֹרֶשׁ

ס"א בְּעוֹר

אלשמס: 12. **משם** – מן תם רחלו וחאטו פי ואדי זרד: 13. **משם** – מן תם רחלו וחאטו מן קאטיע ארנון אלדי פיל בר אלכ̇אריג̇ מן תיכ̇ים אמורי אין ארנון תיכ̇ים מואב בין מואב ובין אמורי: 14. **על** – עלא דאליך ינקאל פי כותאב חרב מן קדאם אללה אלא עוג̇יבאת אלדי נצנעו לינא פי בחר אלקנזום ואלא אלאודייה ארנון: 15. **ואשד** – וספך אלאודייה אלדי מאד לג̇לוס ער ונסנד לתכ̇ים מואב: 16. **ומשם** – ומן תם אלביר היא אלביר אלדי קאל אללה למוסה אג̇מע אלא אלקום ואעטי ליהון מא: 17. **אז** – חין סבח ישראיל אלא אלתסביחא האדי טלאעי יא ביר גאנו ליהא: 18. **באר** – ביר חפרוהא ריסא נקרוהא סכ̇יין אלקום ראסים פי סנאדתהון ומן אלביר אנעטית ליהון: 19. **וממתנה** – ומן וקת אנעטית ליהון נזלית מעהון לל אודייה ומן אלאוודייה טלעית מעהון לל מצאטיב: 20. **ומבמות** – ומן אלמסאטיב לל אודייה אלדי פי חקלית מואב ראס אלעלוויה ואשרפית עלא קבל ישימון:

21. **וישלח** – ובעת ישראיל רוסלא אלא סיחן מאליך אלאמורי קאיילא: 22. **אעברה** – אפות פי ארצ̇ך לם נמיל פי חקליה ופי כרם לם נשרב מאיית ביר פי טריק אלמאליך נימצ̇י חיתא אלדי נפות תכ̇מך: 23. **ולם<!>** – ולם תרך סיחון אלא ישראיל יפות פי תכ̇מו וג̇מע סיחן אלא ג̇מיע קומו וכרג̇ למלאקית ישראיל ללבר ואיג̇א יהצה ותחרב פי ישראיל: 24. **ויכהו** – וצ̇רבו ישראיל לחיד סיף וורית אלא ארצ̇ו מן ארנון חיתא יבק חיתא בנין עמון אין קווי תכ̇ים בנין עמון: 25. **ויקח** – ואכ̇ד ישראיל אלא ג̇מיע אלקורא הדולי וג̇לס ישראיל פי ג̇מיע (קורא) אלאמורי פי חשבון ופי ג̇מיע צ̇ייעהא: 26. **כי** – אין חשבון קריית סיחן מליך אלאמורי היא והוא אתחרב פי מאליך מואב אלאוולאני ואכ̇ד אלא ג̇מיע ארצ̇ו מן ידו חיתא ארנן: 27. **על** – עלא דאליך יקולו אלממתלין דכ̇ילו חשבון תינביני ותתרתב קריית סיחן: 28. **כי** – אין נאר כ̇רג̇ית מן חשבון להביה מן קריית סיחן חרקית ער מואב צחבין מצאטיב ארנון: 29. **אוי** – אלויל עליך מואב הלכית קום עבדין כמוש ג̇על בנינו מכ̇לצין ובנתו פיל סאבי למליך אמורי סיחן: 30. **ונירם** – ואלצלטאניה הלכית מן חשבון חיתא דיבן וסתווחשו חיתא נפח אלדי חיתא מידבא: 31. **וישב** – וג̇לס ישראיל פי ארצ̇ אלאמורי: 32. **וישלח** – ובעת מוסה ליג̇יס אלא יעזר וסתמלכו צ̇ייעהא והג̇ג̇ אלא אלאמורי אלדי תם: 33. **ויפנו** – ולתפתו וטילעו טריק אלבתנאן וכ̇ראג עוג מאליך אלבתנאן למלאקתהון הוא וג̇מיע קומו לל חרב אדרעי: 34. **ויאמר** – וקאל אללה אל מוסה לא תכ̇אף מינו אין פי ידך סלמת אלו ואלא ג̇מיע קומו ואלא ארצ̇ו ותצנע לו כאלדי צניעית לסיחן מליך אלאמורי אלדי ג̇אליס פי חשבון: 35. **ויכו** – וצ̇רבו אלו ואלא בנינו ואלא ג̇מיע קומו חיתא ליס בקא לו מתבקי וורתו אלא ארצ̇ו:

כב

1. **ויסעו** – ורחלו בנין ישראיל וחאטו פי סהלית מואב מן קאטיע לשאט ירחו:
בלק
2. **וירא** – ונצ̇ר בלק איבין צפור אלא ג̇מיע אלדי ציניע ישראיל לל אמורי: 3. **ויגר** – וכ̇אף מואב מן קדם אלקום ג̇דא אין כתיר הוא ותג̇יר מואב מן קדם בנין ישראיל: 4. **ויאמר** – וקאל מואב אלא כ̇תייארית מואב הלאן ילחסו אלג̇וק אלא ג̇מיע מסתדירנא כי לחס אלתור אלא כ̇דרית אלחקליה ובלק איבין צפור מאליך למואב פי דאליך אלוקת: 5. **וישלח** – <ובעת> רוסלא אלא בלעם איבין בעור לפתור אלא עלא אלנהר ארצ̇ בנין קומו לינאדי לו קאיילא הוודא קום כ̇רג̇ מן מצר הוודא גטא אלא עין שמס אלארצ̇ והוא ג̇אליס מן קבאלי: 6. **ועתה** – והלאן תעא הלאן אלעאן לי אלא אלקום האדא

העברים – באיי העברים, וכן **בגד**. 14. **מלחמת ה'** – ספר מלחמה מלפני ה' על הנפלאות אשר נעשו לנו בים סוף, וכן **ב**. ד: אלדי עטאהון פי בחר קולזום – אשר נתן להם בים סוף. 17. **ענו לה** – שירו לה, וכן **בגד**, כת"א (שבחו). 18. **במשענתם** – **בד**: פי עיציהון. ד: עיציהון או מתכאוותהון – כולם נרדפים. **וממדבר מתנה** – ומן המדבר ניתנה להם, וכן **בד**: ומן בעד אנעטת ליהון – ואחר כך ניתנה להם, כת"א. ג: מתנה – בכ̇שיש או עוטייה – נרדפים. 19. **וממתנה** – ומזמן שניתנה להם ירדה עמם לנחלים, ומן הנחלים עלתה עמהם לבמות, וכן **בד**, כת"א (מילה במילה). 20. **ראש הפסגה** – ראש הרמה, וכן ד. **בג**: ראס אלקלעא – ראש המצודה. **הישימן** – העתיק אותו, ואפשר שהבינו כשם מקום, וכן **בד**, כפי שעשה אונקלוס (בית ישימון), אך ייתכן גם שהוא רכיב עברי. ראה אבישור 1992, עמ' 36. וראה במבוא. ג: הישימון – אלקפרא – השממה. 23. **נתן** – הניח, וכן **בד**. ג: כ̇לא – מילה נרדפת. 27. **המשלים** – אומרי המשלים. 28. **בעלי במות ארנן** – וכן ד. **ב**: קיסוס עאבדין מצאטיב ארנון – כמרים עובדי במות ארנון. ונראה שהוא מסתמך על תרגום התורה הארמי המיוחס ליונתן: כפלחי במסי טעוותא דנחלי ארנונא. 29. **עם כמוש** – עם עובדי כמוש, וכן **ב**. 30. **ונירם וגו'** – והמלכות, וכן ג. ד: אלחוכם או אלצלטאניה – נרדפים. **ב**: ואלצלטאניה הילכית מן חשבון, זאל אלחוכם מן דיבון, ואסתווחשו חיתא נופח – והמלכות אבדה מחשבון, סר השלטון מדיבון, ושממו עד נופח, כת"א (מילה במילה). 32. **ויורש** – וגרש, וכן **ב**. ג: וטרד או וקטע או ואסתוורת – וגירש או וסילק או וירש. ד: וטרד – כולם נרדפים. 35. **שריד** – וכן **בד**. ג: סיריד או מתפצ̇יל או באקיה – נרדפים. אין בערבית סיריד, אלא שריד, וייתכן שבאה בסמ"ך ולא בשי"ן בהשפעת העברית.

כב

1. **לירדן ירחו** – לנהר ירחו, וכן **ב**. ד: לירדן יריחו. 3. **ויקץ** – וכן **ב = גד**: וצ̇יג̇יר. 4. **מדין** – נגרר אחר הרישא, וכתב: מואב. **ירק השדה** – וכן **ד =** כ̇וצ̇רית אלחקליה. **ב**: וורק אלחקליה – עלי השדה. 5. **עין הארץ** – עין שמש הארץ, וכן **ב**, כת"א (עין שמשא דארעא), וכן בהמשך. **גד**: מנצ̇ר אלארצ̇ – מראה הארץ. 6. **ארה** – וכן **גד**. **ב**: סיב – נרדפים. **ואגרשנו** –

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005